

MAGYAR HÍR- LAP

T. „Dunaposta“

MAGYAR

BUDAPEST
1939. július 13.

Igazgató és felelős szerkesztő:
dr. Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R-T.**
Törvényeséki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr. Gyárfás Elemér**

A szovjet-kormány a hármasszövetségi tárgyalások párhuzamos elhalasztását kérte Angliától

Lengyel magyarázat a moszkvai halogató magatartás okáról. Az angol kormány külügyi tanácskozása után Halifax külügy- miniszter a francia nagykövettel tanácskozott

Varsóból jelentik: A lengyel távirati iroda szerint a szovjet-kormány azt ajánlotta Angliának, hogy halasszák el két-három hétre a folyamatban lévő tárgyalásokat.

Varsóból jelentik: A *Kurjer Warszawski* című lengyel lap cikket közöl *Sikorsky* tábornok tollából. A cikk politikai körökben mindenütt élesen feltűnést keltett. A tábornok bevezetésekként megállapítja, hogy a paktumtárgyalások Szovjet-Oroszország és a demokratikus nyugati hatalmak között igen hosszúra nyúlnak, ami azonban senkit sem lephet meg, miután a szovjetkormány igen nehéz döntés előtt áll. Ugyanis egy olyan egyezmény a nyugati hatalmakkal, amelyről szó van, annyit jelentene, hogy Moszkva a rapallói politikának (az Oroszország és Németország között korábban fennállott 1922. évi rapallói egyezmény szerinti együttműködésnek) teljesén háttérbe fordítana. Idővel a Komintern kénytelen volna úgy a nyugati hatalmakkal kötendő paktum, mint ennek kihatása miatt a maga forradalmi módszereit és célkitűzéseit felszámolni, mivel egészen lehetetlen és abszurd dolog lenne, hogy a szovjet-kormányzat hivatalosan katonai együttműködést létesítsen a nyugati hatalmakkal, míg a Komintern, ugyanabban az időben, a maga világnézeti céljainak megfelelően egészen ellentétes programmal bír.

A játék tehát bonyolult, — folytatja a lengyel tábornok cikke, — és a döntés sokkal fontosabb problémát érint, mint ahogyan azt az első pillanatban elképzeljük. Ezért vonakodik a szovjet-kormány és ezért tolja ki újra és újra a végleges döntés időpontját.

Londonból jelentik: *Corbin*, londoni francia nagykövét, aki hétfőn megbeszélést folytatott lord *Halifax* angol külügyminiszterrel, kedden délután ismét megjelent az angol külügyminisztériumban. Látogatásával kapcsolatban politikai körökben hangsúlyozzák, hogy ez a megbeszélés az angol külügyi bizottság ülése után történt. A külügyi bizottság ülésén a moszkvai tárgyalásokról volt szó.

A párizsi német nagykövét látogatása a francia külügyminiszternél

Párizsból jelentik: *Daladier*, francia miniszterelnök kedden fogadta *Weltzek* német nagykövét. A látogatás nagy feltűnést keltett politikai körökben. Illetékes helyen azt állítják, hogy a megbeszélésen folyó ügyekről volt szó.

Negyven új angol hadihajót bocsátanak vízre

Londonból jelentik: A *Daily Telegraph* haditengerészeti munkatársa illetékes helyről eredő adatokra hivatkozva azt írja, hogy 1940

végéig 40 új hadihajót bocsátanak vízre. Ebből: öt darab 35 ezer tonnás nagy hadihajó, öt 8 ezer tonnás nagy cirkáló, hét 5500 tonnás kisebb cirkáló, négy 23 ezer tonnás nagy repülőgépanyahajó, tíz-tizenöt 700 tonnás torpedóromboló, kilenc 1100 tonnás tengeraltjáró

A pápa békeakciója határozott céltudatossággal halad előre. Az akció a Szentészék régi békeszerző munkájának folytatása

Vatikánvárosból jelentik: A pápa békeakciójáról illetékes vatikáni körökben a következő felvilágosítást adták:

— A Szentatya akciója tovább folyik. Egy mást követik a legkülönbözőbb nunciások és nunciusi titkárok kihallgatásai, amelyek mind a pápa békeakciójával vannak kapcsolatban. Ez az akció nagy bölcsességgel és óvatossággal, de határozottan és céltudatosan halad előre. A nunciások állandóan érintkezésben állnak a kormányokkal és azt akarják elérni, hogy bebizonyítsák: az összes kérdéseket meg lehet oldani békésen is.

Rámutatnak vatikáni körök arra is, hogy már a békeszerződések megkötése után nemcsak XI. Pius pápa, de a jelenlegi pápa is, mint nuncius és később, mint bíboros-államtitkár, a népek közötti teljes lelki béke megvalósulásáért közbelépett, illetve következetes munkát folytatott. Ez is mutatja, hogy a Szentatya mostani akciója nem a mostan szembenálló világerők egyikéhez vagy másikához való odahajlás, hanem teljesen önzetlen állásfoglalás a béke eszménye érdekében s még arra irányuló törekvés sincs benne, hogy az Egyház előnyökhez jusson a békeakció révén.

A canterbury-i érsek kifogásolta, hogy Danzig ügyében egyedül Lengyelország döntse el a beavatkozás szükségét

Angol sajtóhang: „Legyen vége a szavak háborújának“

Londonból jelentik: A canterbury-i érsek a napokban előadást tartott az anglikán püspökök ülésén. A beszéd tisztán politikai jellegű volt, ami szinte páratlan a főpapi ülések történetében.

Az érsek a többi között kijelentette, hogy a danzigi kérdés az egész világ közvéleményét felizgatta. Nem azért, mintha ez a kérdés önmagában véve döntő jelentőséggel bírna Európa számára, hanem abból az okból, hogy a világ nem lát garanciát arra nézve, vajjon Danzig után nem következik-e egy másik idegesítő pont. Mindenesetre, nem a legjobb megoldás, hogy Lengyelország egyedül döntse el, vajjon a nyugati nagyhatalmak beavatkozási szükségességének esete forog-e fenn. Kívánatos lenne, ha a beavatkozás elhatározásának joga a három kormányt együttesen illetné meg, biztosítva ezáltal valamennyi, a határozatokban érdekelt fél előzetes hozzájárulását.

A canterbury-i érsek beszédét élénken kommentálják politikai körökben.

Érdekes az *Evening Standard* cikke, mely

Chamberlain hétfői nyilatkozatával foglalkozik. „Itt volna az ideje, — írja a többi között, — hogy Anglia a danzigi kérdésben véget vessen a szavak háborújának. Az angol vezető politikusok kövessék a német birodalmi külügyminiszter és a német hadsereg főparancsnokának példáját és menjenek szintén szabadságra“.

Roosevelt elnök nem közvetít a danzigi kérdésben

Londonból jelentik: Amerikai diplomáciai körök nem tartják komolyan azt a Londonban elterjedt hírt, hogy *Roosevelt* elnök közvetítésre gondol a danzigi ügyben. Hivatkoznak *Roosevelt* és *Hull* többszöri kijelentésére, melyszerint az Egyesült Államok kormányza nem akar európai politikai ügyekbe bekeveredni. A jelenlegi amerikai belpolitikai helyzet nem olyan, hogy változás lenne valószínű e tekintetben.

készül. Ezekhez járul még húsz, egyenként ezer tonnás kísérő gyorshajó.

Az angol fővárosban bombabiztos vízartályokat építenek

Londonból jelentik: Az angol főváros területén 12 óriási, bombabiztos földalatti vízartályt építenek. A tartályok egyenként 900 ezer tonna vizet képesek befogadni.

Angol hír az égei-tengeri olasz szigetek hadifelszereléséről

Rómából jelentik: Az angol munkáspárt vezetőlapja, a *Daily Herald* azt a hírt bocsátotta világgá, hogy az olasz tulajdonban lévő égei-tengerbeli szigetszoporton, az úgynevezett *Dodekaneszos-on* (12 nagyobb és 40 kisebb sziget Görögország és Kisázsia között) katonai erődítések folynak német hadianyagszállításokkal. Az olasz félhivatalos *Giornale d'Italia* ezt a hírt a legerélyesebben cáfolja.

**Higgye el,
hogy ezzel a
tejszinhab
recepttel
a legtöbb 50 éves
asszony csak
30 évesnek látszik**

**Kenje fel először a nyíllal megjelölt
helyekre, azután az egész arcra és
a nyakra is.**

Ime egy gyorsan ható szer, amely a ráncos, petyhüdt, fonnyadt bőrt üdév és fiatalá teszi: Keverjen össze egy rész tiszta tejszint (pankreatin-oltással) egy rész sterilizált faolajjal és ezt keverje két rész finom krémmel. Ez a keverék táplálja és megújítja a bőrt, üdév és elképzelhetetlenül fiatalossá teszi. Egy nagyon híres színésznő használta ezt a receptet és sikerült ifjúságát annyira megőriznie, hogy 70 éves korában is fiatal lányok szerepét játszhatta. Minden gyógyszerész elkészítheti Önnek ezt a receptet, azonban kis mennyiségben készítve igen költséges. A hírneves párisi Tokalon krém, amely különleges készítmény, az összes fenti anyagokat tartalmazza. A fehér (zsírtalan) Tokalon krém sterilizált faolajjal és tejszinhabbal készül és kitűnően táplálja a bőrt. Ez az igazi bőrtápszer. Egy téglai ára Lei 60.— és 90. A szerencsés eredmény garantált, ellenkező esetben Ön duplán visszakapja pénzét. Most tubusban is kapható Lei 45.—től.

A volt osztrák-magyar hadseregben szolgált hadirokkantak nyugdíjának rendezése

**Emlékiratban fordultak Vaida-Voevod képviselőházi elnökhöz.
A házelnök pártoló véleményével terjeszti az emlékiratot
Calinescu miniszterelnök elé**

Csikszereda, július hó.

A volt osztrák-magyar hadsereg rokkantjainak méltánytalan hadinyugdíjellátása közismert azokból a panaszokból, emlékiratokból, melyeket két évtized óta mindhiába terjesztettek elő a rokkantak vezetői illetékes kormánytényezőkhöz. Az erdélyi, bánsági és bukovinai hadirokkantak számtalanszor kilincseltek miniszteri ajtókon, a törvényhozó testületek elnökségeinél, sőt erejük növelése céljából összefogtak az okiráltságbeli nagyobb rokkantegyesületekkel is, azonban minden eredmény nélkül.

Az erdélyi, bánsági és bukovinai hadirokkantak legnagyobb sérelme az, hogy a hadinyugdíjak egységesítéséről szóló 1932. évi szeptember 10-én megjelent és a hivatalos lap 212. számában kihirdetett törvényt nem hajtják végre. Ez annál sérelmesebb, mert a rokkant tisztokra és altisztokra vonatkozólag még a Semmitőszek is megállapította Részegh Viktor csikszeredai rokkant főhadnagy próbapörében, hogy ez a volt osztrák-magyar hadsereg rokkant tisztjaira és altisztjaira nem vonatkozik.

Tekintettel arra, hogy az okiráltságbeli rokkantegyesületek nem hogy segítették volna az erdélyi, bánsági és bukovinai rokkantakat, hanem egyenesen ellenük dolgoztak, arra készítette a volt osztrák-magyar hadsereg rokkantjait, hogy csupán a maguk erejére támaszkodva: egyetlen nagy egyesületbe tömörüljenek. Ez a tömörülés ezelőtt két évvel meg is történt Bucurestiben „Erdélyi, Bánsági és Bukovinai Hadirokkantak Egyesülete” néven. Az egyesület alapszabályait az ilfovi törvényszék késedelem nélkül jóváhagyta és így az összes volt osztrák-magyar hadseregből származó hadirokkantakat, özvegyeket és árvákat magában foglaló egyesület Suciu Anton rokkant főhadnagy-elnök és Cservenka János titkár ve-

zetésével megkezdhetette működését.

Terjedelmes emlékiratokat szerkesztett, küldöttségeket vezetett miniszterelnökhöz, hadügyminiszterhez, stb. és hatásos sajtópropagandát indított, melynek során kimutatta, hogy vannak hadirokkantak, akik napi 2-5 lei „nyugdíj”-at kapnak és így nem tehetnek mást: koldulnak, ami nemcsak lealázó a kötelességüket becsületesen teljesítő polgárokra, hanem égetően megoldásra váró problémája az államnak is. Az egyesület megyei és községi tagozatokat akart felállítani és már-már olyan hatalmas szervezetté nőtte ki magát, hogy javaslatot akart tenni a törvényhozásnak, egy egyszakosos törvény megszavazására, mely a hadinyugdíjasok nyugilletményei egységesítését világosan és félreismertetlenül kimondaná és azt kötelezővé tenné minden hatóság részére. Sajnos, erre nem kerülhetett már sor.

A volt osztrák-magyar hadsereg rokkantjainak ügye egyideig háttérbe szorult. Most azonban, hogy megvan a törvény ismét a törvényes szervezete, a már-már elviselhetetlen nyomorban tengődő hadirokkantak vezetői ismét lépéseket tettek jogaik érvényesítésére. Dr. Bartha Ignác és dr. Kovács Károly képviselők készséggel vállalták a közbenjárást. Terjedelmes emlékiratot szerkesztettek és azt személyesen juttatták el Vaida-Voevod Sándor képviselőházi elnökhöz. Feltárták, hogy az erdélyi, bánsági és bukovinai hadirokkantak nyugdíjai egységesítésére csupán csak huszonkét millió leire volna szükség, mely összeg jelentéktelen olyan szociális és nagyhorderejű kérdéssel szemben, melynek méltányos megoldását a jog és emberiség is követeli. A memorandumot, melyet még ötvenkét képviselő is aláírt, a magyar képviselőkhöz kívül, azzal vette át a házelnök, hogy azt pártoló véleményével eljuttatja Calinescu miniszterelnökhöz. (a. i.)

A gyetvai szentkép

Irta: Nagyiványi Zoltán

A Felvidék jámbor tótjait általában szökehajú fehérbőrű, kékszemű, szelíd hegyi léleknek rajzolták és ez a meghatározás többek között a gyetvai nemzetre vonatkozólag bizony nem vágott a valósággal.

Kriványgyetva, Herencsölgy, Végleshuta, Dombosög és Kálnok, ez az öt falu, körülbelül húszszáznyi, komoly lélekszámmal ugyancsak elűt a tót többségtől, amennyiben ebben a körzetben a nép feketehajú, kreolbőrű, kormosszemű és olyan verekedő, hogy a somogyi dombvidék becsületére válhatna. Igaz, hogy egyes történések szerint a gyetvai — gyűjtőnéven mind az öt község népét így nevezik — nem is tót, hanem a Mátyás magyar király feketeseregének odatelepített maradványa. Hát kérem, ez nagyon könnyen igaz is lehet, mert elegendő a főbenjáró ügyekben mialattunk ott itélkező besztecebányai kir. törvényszék bünyűgi statisztikáját fellapozni. A gyetvaiak nélkül ugyan nyugodtan be lehetett volna esukni a nemes törvényszék összes kapuit, mert súlyos ügyet csak ez az öt falu adott, a többiben csendes béke virágzott, holmi szelíd birkalopásokkal tarkítva.

Még újonc voltam a Felvidék eme gyönyvrosában, mikor már az érdeklődésem egy kütönös rajz folytán erre a fekete tótságra terelődött. A dolog úgy történt, hogy a magas magyar királyi kormány akkoriban teljes erővel nemesítette az ország állatállományát és a legeludogtabb hegyi

faluba is gyönyörű fajbikát telepített, aminek hamarosan meg is lett az áldásos következménye. No de mivel a bikának fedél alá kell kerülnie, a vármegye leírt a községekhez, hogy a bikaistálló tervrajzát sürgősen terjeszék fel.

Én csak a gyetvait láttam, de nekem az is elég volt. A derek nagyközség szabályzerű építészeti tervrajzot küldött be, amely három helyiségből állott, azonban összesen csak egy ajtóval. Balra a gulyás lakosztálya, középen a konyha és jobbra a bikaistálló, ajtó csak a konyhán. Rajta volt az indokolás is: „Amennyiben a bika nem a konyhán keresztül közlekedik, a gulyás családtagjaival egyetemben, hanem esetleg egy külön istállóján át, úgy a gyetvaiak az első éjjel elkötik és gulyás létszen az állatból” . . . így a magyarázat. Nem tót dolog az kérem.

Ezt a derek községet kitanasztalom — gondoltam azon sebtében és az alkalom nem késett sokáig.

Dr G. János, az egyik legnagyobb ügyvédi iroda vezetője, egy napon gondterhes arccal jelent meg a vendégloji törzsasztalnál.

— Hihetetlen eset — morogta és háromtokás, tekintélyes arcát illatos kendővel törülgette.

— Jogi? — érdeklődtünk.

— Werbőczyt is zavarba hozná — válaszolta —, pedig az még a török váltság bonyolult jogkövetkezményeitől sem ijedt meg.

— Beszélj — mordult rá Miska bácsi az asztalfőről —, majd együtt vizsgálat tárgyává tesszük — szölt és töltött, amint hogy nála beszéd rendszerint együttjárt az utóbbi cselekménnyel.

— Kipetek Drsztek Gyuro — kezdte a bánatos jogi képviselő — úgy vagy három évvel ezelőtt

Gyetváról bejött a megyei székvárosba és negyvenholdnyi irtványbirtokára egy itteni banknál felvett tízezer korona első helyre bekebelezett kölcsönt.

Mi az az irtvány?

Hegyvidéki tanya. Eppen főként a gyetvai vidéken a lakosság túlnyomó része nem lakik a községben, hanem szanaszét a tágas, dombos határban, kiki a saját kis birtokán, külön a többitől, akár az Alföldön a magyarok. Hát a fenti nehéznevelő gazda egy ilyen külön irtványra vette fel a pénzeszközét és attól fogva az egész kölcsönügy tovább nem érdekelt. Se törlesztés, se kamat, felszólításra semmi válasz, a perben semmi védekezés, marasztaló ítélet, mindössze az állatok ellen vezetett végrehajtáskor mutatta be a járlatokat, igazolván, hogy azokat mind a nős fiúnak a felesége vásárolta a hozományból.

— Nem baj — mondta a bank —, hiszen a birtok többszörösen éri meg a kölcsönösszeget, majd kifizetjük a házra, földre az árverést.

Hát kifizették. Sok öröm nem volt benne, mert vevő nem jelentkezett.

— Nem baj — mondta ismét a bank —, megvesszük mi és szabadkézből eladjuk.

— Ezt a birtokot? — kérdezte a falu jegyzője és aggályosan rázta a fejét.

— Persze, hogy ezt . . . mi van ezen esodálkozni való? — felelte a bank megbízottja.

— Hát pedig ezt a tanyát nem lehet eladni, sőt még elajándékozni sem, mert olyan ember nincs, aki ezt elfogadná.

— Haneha miért?

— Haneha azért, mert Kipety Drsztek Gyuro a három fiával együtt megesküdött a Szent Flórián képe előtt, hogy azt a boldogtalant, aki ide beköl-

Besteiro, a volt spanyol szocialista-vezér megmenekült a halálbüntetéstől

Madridból jelentik: A rendkívüli állam-törvényszék harminc évi fegyházra ítélte Besteiro volt szocialista vezért, a Cortez volt elnököt. Az államügyész halálbüntetést kért. A bíróság tekintetbe vette, hogy Besteiro a polgárháború utolsó időszakában a mérséklet és kiegyenlítődség érdekében dolgozott párttársai között. Nem is menekült el a többi vörös vezérrel együtt, hanem a nemzeti csapatok diadalmas bevonulása után is Madridban maradt.

Ciano külügyminiszter ünneplése Tarragonában

Az északi spanyol vérsokban maga Franco tábornok várja ünnepi fogadtatással az olasz államférfit. Július 17-ikéig tart a látogatás

Barcelonából jelentik: Sumer spanyol külügyminiszter kedden Tarragonában, a tengerparton, szabad ég alatt vacsorát adott Ciano, olasz külügyminiszter tiszteletére. A vacsorán résztvettek a helyi politikai vezető személyiségek. Ciano a vacsora után visszatért Barcelonába.

Szerdán Észak-Spanyolországba utazik, hol maga Franco tábornok várja tisztelettel. Az olasz külügyminiszter július 17-ikéig időzik Spanyolországban.

Roosevelt elnök súlyos veresége a washingtoni szenátusban

Az elnök nem jelölteti többé magát az államfői tisztségre

Washingtonból jelentik: A szenátus külügyi bizottsága kedden 12 szavazattal 11 ellenében úgy határozott, hogy a semlegességi törvény megváltoztatására irányuló Roosevelt-féle javaslatot csak a jövő héten kezdődő új parlamenti ülészekon tárgyalják. Ez az elhalasztó határozat igen súlyos vereség Rooseveltre nézve, mert ő maga kijelentette, hogy presztizskérdésnek tekintti a reformjavaslatnak még ebben a parlamenti időszakban való megválasztását.

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök Mac Nuttot, a Fülöp-szigetek főbiztosát, a szövetségi társadalombiztosító intézet elnökévé nevezte ki. Ezt arra magyarázzák, hogy Roosevelt nem jelölteti magát harmadszor az elnöki székbe, hanem olyan demokrata személyiség jelöltetését támogatja, aki alkalmas a munkaügyi szabályzat fenntartásának nehéz feladatára.

tözik, ők négyen agyonverik. Igaz, hogy azután őket elintézi a törvény, de hát ki akar ebben a bürperben sértettként szerepelni? — Így a jegyző.

— Ki előtt tették ezt a fogadást? — ordított a hitelező hivatalos embere.

— Uram! Nézze meg azt a négy embert ott fent a parton. Mindegyik hat láb magas, az összesen huszonnégy, eddig ugyanennyi évet ültek súlyos testi ügyek miatt az illavai fegyházban; hat-estendőskoruk óta gyerekefjagságú szikladarabkákkal dobálnak célba napi egynéhány órán keresztül; uram, ha csak maga a szent meg nem szólal a képen, ezek ellen Gyetván tanut nem lehet találni.

— Hát majd a csendőr...
A csendőr el is jött, mégpedig két derék, nagybajuszú, szép szál magyar csendőr, a szurony csak úgy villogott a napfényben, mikor a bank a birtokba beinstallálta a szabadkézi vevőjét, akit tyúkkal-kaláccsal csalogattak ide a messzi Gömörből.

— No? — kérdezte egy szittyá az asztalnál. — A magyar csendőr csak nem ijedt meg a négy embertől?

— Szó sincs róla. A két csendőr bevezette a vevőt a házba, a bank megbízottja átadta a ház kulcsait...

— És a hat láb magas tót atyafiak? — kérdeztem feleségizott kíváncsisággal.

— Azok éppen krumplit sütöttek a parázson, persze kint a szabadban, a ház közelében... a parton.

— Aztán?
— Azután a két kakastollas összevágta a bokáját és elment. Átalták a birtokot, azzal részük-

A japán-mandzsu csapatok megsemmisítő győzelmet arattak a külsőmongoliai határon

A szovjet csapatok 520 repülőgépet és 300 harcikocsit veszítettek

Tokióból jelentik: A Távolkeleten, Külső-mongolia és Mandzsuria határán kemény harcok voltak az egyesült japán-mandzsu és szovjet-mongol csapatok között. Kilencnapos heves harc után a japán-mandzsu csapatoknak sikerült a légi haderő, a tüzéség és a gépesített csapatok igénybevételevel megsemmisítő győzelmet aratni a mongol-szovjet csapatok felett.

A kvantungi hadsereg hadijelentése szerint a mongol-szovjet csapatok a harcokban 1500 embert veszítettek. Több száz tiszt és közkatona fogságba került. A japán-mandzsu csapatok 520 repülőgépet lőttek le s 300 harcikocsit pusztítottak el. A japá-

nok hadizsákmánya között van 20 harcikocsi, 1 táborigényű és sok láda hadianyag.

Amerika nem avatkozik bele a kínai viszonyokba

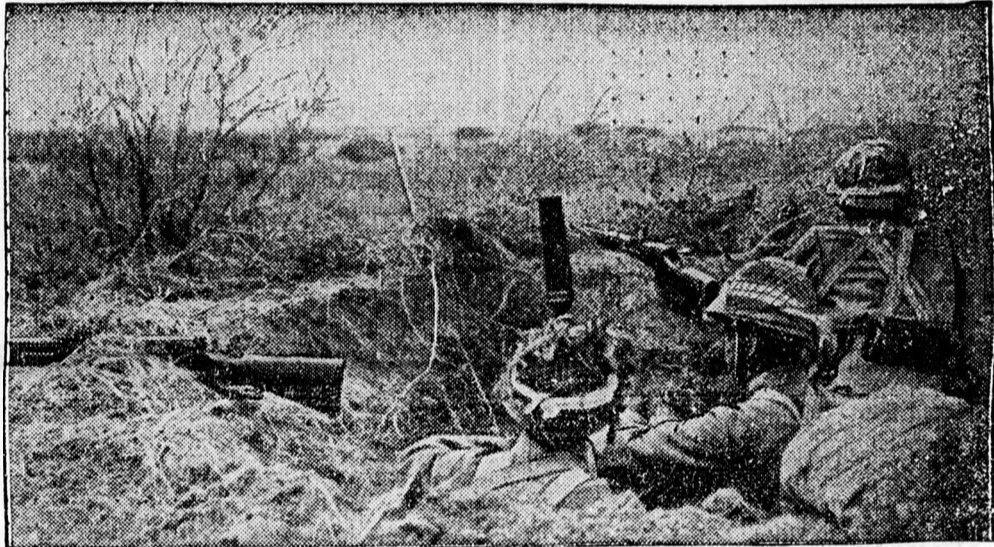
Washingtonból jelentik: Hull külügyminiszter megbeszélést folytatott Horricu japán nagykövettel a kínai helyzetről. Hull megerősítette a nagy követ előtt az Egyesült Államoknak azt a szándékát, hogy közvetlenül nem avatkozik be a kínai viszonyokba, de meg akarja védeni érdekeit, valamint a Kínában élő amerikai alattvalók élet- és vagyonbiztonságát.

A tiencsini ostromzár halálos drótkerítése Kiutasító falragasz a tokiói angolok lakásán

Tiencsinből jelentik: Az angol negyedek körülvevő drótkerítés érintésétől ismét meghalt egy kínai, akit a magasfeszültségű villamos áram ölt meg. Ez már a harmadik hasonló szerencsétlenség a japán ostromzár bevezetése óta.

Tokióból jelentik: Az angolok szerdán reggel a következő feliratu falragaszokat találták lakásuk kapuján:

„Angolok, távozzatok az Új Birodalomból, Ázsiából!”

Most érkeztek meg az első képtudósítások a Külső Mongolia határain folyó szovjet-japán összecsapásról. Ez a kép a japánok egyik lövészárkáról készült külső Mongoliában.

ről vége lett a hivatalnak, a gömöri tót pedig egy óra múlva megsejőkött.

— Meg-e?

— De meg ám... a családfő valamit üzent neki a partról, aligha valami barátságos dolgot, mert a hatóságilag bevezetett vevő még csak nem is csomagolt... hajadonfött utánament a csendőröknek és többé nem lehetett visszacsalogatni. Itt bizony a Miska bácsi tudománya is csütörtököt mondott.

Azután eltelt néhány esztendő, mikor megint arra a vidékre vetett a sorsom.

— János, mi van a négy gyetvai gyilkossal? — kérdeztem a viszontlátás első örömei után a régi bajtárstól.

— Zavartalanul és mondhatnám köztiszteletben gazdálkodnak az elárverezett birtokon, szántanak, vetnek, aratnak — felelte.

— Hatóság, jog törvény ellen?

— No hát azért, ők négyen sem egészen véd-telenek. Az ő oldalukon is áll valaki, aki Gyetván különös tiszteletnek örvend.

— El sem tudom képzelni...

— Szent Flórián. A gyetvai mindenek dacára vallásos nép és a szentkép még mindig ott áll, ahol az emberek ezt a bizonyos fogadalmat megtették, tudod, azt, amelyikhez nem lehet tanut találni, hiszen talán emlékszel?

— Igen, emlékszem.

Még egyben beszélünk a dologról az életben.

A háborúban a tizenhatos honvédek egy századával csatáztunk, váll váll mellett, a pár serege-

ellen. Tizenhatos honvéd, mi jut erről az ember eszébe? No, mi? Besztercebánya. Eszmetársulás révén a gondolataimmal egykettőre Gyetván vagyok, meg is kérdezem a honvédek hadnagyától, aki a szomszédos fedezékben tanyázik:

— Hallód-e, honvéd testvér, van-e gyetvai legénység a századodban?

— Sajnos, fogytán vannak — felelte kedvetlenül — és éppen a múlt héten temettük el a két legvitézebbet... testvérek voltak... a nevük... várjál csak... én bizony kúnsági gyerek vagyok és azt a nevet nem tudom kimondani... valami...

— Kipety Drsztek — mondom taláalomra, vagy inkább megérzés alapján.

— Az e — álmélkodik a honvéd — hát te ezt honnét tudod?

— Ennek a gyetvai családnak a történetét hallottam — jegyzem meg magam is megdöbbenve.

— Nohát akkor az is fog érdekelni, amit egy falujukbeli káplár jelentett nekem a temetés után.

— Hadnagy úrnak alázatosan jelentek — mondta a fattyú —, ezik keten a Drsztekok azir meghalták csatába, mert ellopták falubul szentkép a Flóriánt. In mondta nekik, hagyjatok szentet Gyetvaba, van annak ott dolga elig, őzri apatok, anyatok, hát nem hagyta. Most ők elesték, is a haz a zirtványon leigte, mert szent nem volt a hivatalba.

— És mi lett a képpel? — kérdem —, amelyet a boldogtalan vitézek elloptak?

— Tegnap adtam a káplárnak szabadságot, hogy vigye haza sürgősen a helyére, nehogy a maradék gyetvai katonámba is bevágjon a gránát... — tettem hozzá a nyomaték kedvéért.

Józseffalváért

*

A mai napon a szilágymezei Mezőpetri mintegy 5000 lelt kitevő adománvát és Máramarosziget 12.000 lelt nyugtázzuk. Tizenhét ezer lelt Gondoljunk csak arra, hogy faluhelyen, ahol az építést kalákában végzik el, majdnem egy szerény gazdaházat jelent, vagy legalább is a legszükségesebb hozzávalókra való költiséget.

Máramarosziget és Mezőpetri tehát már kivette a részét Józseffalva újjáépítéséből. Szeretnők ugyanezt minden városunkról és falunkról elmondani. Hogy egy család, egy ház sem maradjon árván, gazda nélkül Józseffalván.

Eddig befolyt összesen: 363.483

Julius 12-én a következő adományok érkeztek:

Dr Kaczián Kálmán, Nagyvárad 100
Rózsafüzér Társulat, Köröstarján 534
D. E. Nagyvárad 100
N. N., Nagyvárad 100

Mezőpetri (Szilágymegye) római katolikus egyház gyűjtése:

Zádor József	500
Rimili Jakab	50
Viezer János	35
Gözner Lőrinc	35
Bart Pál	100
Bart Istvánné	50
Korber György	50
Popovics István	50
Osvald Mátyás	50
Schveglér János	100
Fásztus István	50
Schveglér Alajos	50
Lucz Pál	40
Riczmann István	100
Riczmann Márton	50
Botlinger József	50
Pfeiffer Vendel	100
Vonház Mátyás	100
Vonház József tanító	100
Rimili Antal	40
Tepfenhart Mátyás	100
Özv. Heringer Jakabné	100
Vonház Alajos	100
Ren János	50
Haller János	50
Ifj. Mór János	50
Kuncz Márton	50
Vonház Antal	50
Schveglér György	30
Schveglér Jánosné	100
Schrepler Antal	50
Manhercz Jakabné	50
Ifj. Bart Vendel	50
Juszel Sebestyén	100
Juszel Márton	50
Merli Mátyás	50
Mátyás Antal	50
Emili Mária	100
Id. Rimili Jakabné	100
Haller Alajos	50
Vonház István	100
Vonház József	100
Mórent Vendel	50
Ifj. Pfeiffer Vendel	100
Juszel István	30
Müller István	30
Rimili István	100
Ifj. Kuncz Mátyás	200
Heinrich Pál	30
Bart Sándor	30
Bázier Józsefné	100
Czumbil Mátyás	40
Müller János káplán	100
Pfeiffer Teréz	100
Id. Merli János	50

20 lelt adományoztak: Máncz

Vendel, Prém Alajos, Bart Vilmos, Mátyás J., Gricsz-háber Mihály, Tepfenhart Sándor, Rész Jenő, Rimili Jakabné, Czumbil István, Vonház Jakab, Mórent Mihály, Emili Vendel, Neuhöf István, Pfeiffer István, Kreczinger István, Kreczinger József, Stocz János, Poszet István, Horn Vendel, Czumbil Mihály, Riczmann Jakab, Horn Mártonné, Pfeiffer János, Rimili Istvánné, Rimili Ferenc, Kunc István, Kuncz János, Pfeiffer István, Tepfenhart Mihály 580

10 lelt adományoztak: Mór

György, Tepfenhart István, Stocz Mihály, Mózer Józsefné, Pfeiffer János, Heringer Vendel, Müller József, Stocz Márton, id. Poszet Jánosné, Osvald Mátyás, Müller János, id. Horn János 120

Szigeti római katolikus hívek gyűjtése:

Pilcz Ede főesperes-plébános	500
Jakobovics Mikós	200
N. N.	250
N. N.	50
Szigeti róm. kat. Legényegylet	300
Setsik István	100
Czakó J.	50
Wolff Rezső	30
Nagy József	50
N. N.	100
Fornvald József	50
Petrusiner Mihályné	50
Krafcsik Sándorné	50
Tamás Géza	50
Herbil Margit	50
Egy asztaltársaság	60
N. N.	50
Smajda Ferencné	50
Kucska Józsefné	40
Acherger Teréz	50
Ambrus Istvánné	50
Özv. Gencz Györgyné	25
Lex Sándor	50
Özv. Markja Györgyné	30
Batin Gizella	60
Gisztl Gyula	100
Szűcs Lajos	50
Antal Rezső	100
Zárdai elemi iskola gyűjtése	700
Fornvald Lajos	100
Özv. Walner Józsefné	50
Hoffer Balázs	50
Felnőtt Lányok Kongregációja	300
Vizler László	100
Jakobovits P.	50
Király István	100
N. N.	400
Jandli Sándorné	500
Medvezky István újságíró	50
Villonel Vendel kereskedő	100
Katolikus Kör	100
Fornvald István cipész	100
Székely Lajos kereskedő	100
Szolomajer István római katolikus segédlelkész	100
Willand Margit	100
Stern Viktor	50
Orosz István kereskedő	100
Glanzer Artur	100
N. N.	100
N. N.	50
N. N.	30
Szikley János	50
Szabó Béla	200
Bates M.-né	40
Vorsch B.	40
Liszkovits Viktoria	40
Papp Irén	25
Vincz Sándorné	50
Özv. Székely Mihályné	50
Darvay	250
Melega Gábor	100
Brenner L.	30
Letanovszky	40
Özv. Jaady Péterné	40
Salata János	50
Anger János	130
Özv. Kricsesyné	50
Miskolczyné	50
Lieb Ferenc	100
Özv. Medvez Gáborné	50
Novákovits Ferenc	50
Vadas Emma	100
Babéné	50
Özv. Markas Györgyné	50
Dely Antal	50
Özv. Kovács Lászlóné	40
N. N.	30
Martin László	50
Szeng Károly	40
Özv. Szabóné	50
Czinnki Emma	130
Szénássy János	40
Grodu Hermanné	100
Elek Gy.	100
Stark Ernő	30
Baczes	50
Özv. Jobbágyiné	50
Özv. Szongotné	25
Boeska Sándorné	100
Medvez Zoltánné	30
Albrecht Károly	40
Dr Hegyiné	50
Özv. Szóllósyné	50
Bokáné	40
Kerey Istvánné	50
Dán Györgyné	150
Brame Henrik	30
Olvaashatlatlan aláírás	40
Bolcsákne	30
Tóth Józsefné	40
Binder András	100
Pláveczky János	50
Jurassa Andrásné	50

Rádióaktív ásványvíz

CACIULATA

ajánlatos: vese-, máj-, vizeleti szervek, guta és érlelmeszedés bántalmai ellen.

Megrendelések teljesíthetők:

Administrația băilor
Calimănești-Căciulata
Gara Jiblea, județul Vâlcea

Szabó János	50
Szári Ferenc	50
Knovloci János	30
Jakubenyne	50
Deák István	60
Adamek József	50
Özv. Kövy Imréné	100
Füzesy Gyuláné	50
Csiszár Dezső	50
Takán Ferenc	30
Elek István	100
Petricsek	100
Törökne	40

20 lelt adományoztak: Schütz

Gyula, Pap Gyula, N. N., N. N., Majer Sándor, S. András, Zsodanka Miklósné, Hozda L.-né, László Ferencné, Prodancsukné, Jojan Miklósné, Lukács Ernő, N. N., Berényi Ernőné, Kra-csuk Gáborné, Rutiner Ferenc, Zacharovicsné, N. N., Sloszer Istvánné, Megyesy Lajosné, Sz. Ferenc, Jakubessyné, Veres Valéria, Serban, Müller István, Nagy, Hajósy, Moysán, N. N., Glasné, Palutky Károly, Petres János, Muresánné, Nyegra Péterné, Novotnikné, Bota, Gh., Sabou, Szabó Ella, Schveck Margit, Cs. Jenő, N. N., N. N., Hulbmann, N. N., özv. Gércsyné, Szenszuan, Arany Vilma, O. C., Vékony Béláné, P. F., Krammerné, Mária Dendik, Roza Gheorghe, M. Stein, Fábri Károlyné, Boryászné, Bocskay Péter, Koszován Demeter, Patenyák Károly, Molnár Jánosné, özv. Orosz Péterné, Schock, Hegedüs József, Gábor Vilma, Bogovits József, Rénay János, Nistor László, Zuárcsuk 1.380

10 lelt adományoztak: Treitli

Mária, Molnár Ilona, Domicsak Lajos, Fűr Antalné, Lipcsy Miklós, özv. Szmolnarné, Simonovszky E., Kaues A., Rétkövi, Fűsné, özv. Mihnya Andrásné, Prág Károlyné, özv. Volenszky Mihályné, N. N., K. Odón, özv. Leiterné, Bauerné, özv. Demekné, Bura Róza, özv. Várady Ignácné, Gyengéné, Koszteláné, Nagy Sándorné, Molnár Jolán, özv. Berrhaverné, Almásy, K. Odón, N. N., Balog Mihályné, Vorhanyovszky, Korda Demeter, N. N., Gerstmajer, Tamás Pálné, Reis Jánosné, N. N., Sin Jánosné, Nan M., W. Ferenc, N. N., Z. László, Onof Mihály, Kovács, Tóth János, J., Krizsán András, Dicsóné, Sztrumbej 480

15 lelt adományoztak: Buza

Dezsekné, N. N., Abexyné, Raduné, Korodán Péter, N. N., Libik, N. N. 120

Kiseb adományok Szigetről 117

Összesen: 381.112

A nagyváradi mozgóképszínházak műsora:

CORSO: ASSZONYOK A RÁCS MÖGÖTT.

DORIAN: VALÓPERES HÜLGY.

APOLLÓ: A CSABITÓ.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELFIZETESI ARAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450
negyedévre 225, egy óra 75 lel.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekszámlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: dr. Sulyok István.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Mérsékelt nyugati, szaknyugati szél, felhőváltozások, néhány helyen kisebb eső, a hőmérséklet emelkedik.

JULIUS 15-ÉN KEZDŐDIK A BÍRÓSÁGOK NYÁRI SZÜNIDEJE. Bucurestiből jelentik: A bíróságok július 15-én kezdik meg nyári szünetüket s a szünet szeptember 15-ig tart. Ezalatt az idő alatt a bíróságok csak reggel 8-tól déli 1 óráig dolgoznak.

Szamos tartomány királyi helytartósága hivatalos magyar kérésre tanulmányozza a tiszai tutajozás kérdését. Kolozsvárról jelentik: A magyar kormány átiratot intézett a román kormányhoz a tiszai tutajforgalom megnyitása érdekében. Az átiratot jelenleg a Szamos tartomány helytartósága tanulmányozza. Magyarország azt kéri, hogy a Tisza felső folyásától az ország belső részébe iránított fa és szállításnyakokat a Tiszán lehessen szállítani, amelynek az egyik szakasza az északi határvonalon Románian folyik keresztül. A román hatóságok véleménye szerint a kérdés részletes megvizsgálást igényel, mert Kárpátalja elfoglalása óta a magyar kormány teljesen lezárta a mármaros határt és mind az áru, mint az utasforgalom szünetel ezen a részen. A magyar kormány kérése csak egyoldalúan oldaná meg a kérdést, mivel nem tesz említést a jelenleg szünetelőben levő vasútvonalak újbóli forgalombahelyezéséről s csak a tiszai folyami szállítási akadályait akarja elhárítani. Román illetékes körök valószínűleg abban az esetben járulnának hozzá a kérés teljesítéséhez, ha Magyarország egyben átveszi a román Mármaros- és felfellegi is, amelyet szintén tiszai tutajokkal lehetne szállítani. Valószínű, hogy a szamosi helytartóság azt fogja javasolni, hogy mindenre kiterjedő megállapodást hozzanak létre, amely részletesen szabályozza a határmenti közlekedést és szállítást s egyben a tiszai tutajszállítási kérdését is.

DIANA

fáradt testét felüdíti

A Faipari Céh értesíti tagjait, hogy folyó hó 13-án, csütörtökön este 7 órakor fontos szervező gyűlést tartanak az Építőiparosok Szövetségének Alexandri-utca 13. szám alatti helyiségében. Tekintettel arra, hogy már két céh kapott nagyváradai székhellyel tartományi központot, feltétlenül szükséges, hogy ezen gyűlésen minden tag pontosan jelenjen meg, megbeszélje a központ megszervezési módjait.

Gyujtogatott a kiskoru szolgáló egy ismeretlen egyn felbujtására. Csikszereida. Saját tud. Kiss Balázsné kásonföldi lakos csüre egymás után háromszor gyúlt ki. A tizet azonban minden alkalommal sikerült eloltani. Nyilvánvaló volt, hogy szándékos gyujtogatásról van szó és ezért Kissné az épületet állandóan őrizte. Az átom azonban elnyomta és egyszerre csak arra ébredt, hogy a csür lángokban áll: negyedizben is sikerült felgyujtani az épületet. Minden oltási kísérlet hiábavalónak bizonyult és a csür porig égett. A kárból — mely a csürben lévő takarmány és gazdasági felszerelés miatt jelentékeny — semmi sem térül meg, miután az épület nem volt biztosítva. A gyujtogatót csakhamar elfogta a csendőrség Cs. L. gimesi illetőségű kiskoru családleány személyében, aki bevallotta, hogy a gyujtogatásra egy ismeretlen férfi bujtotta fel és pénzt, valamint cukorkát ígért. A rejtélyes ügyben a nyomozás tovább tart.

VASUTI SZERENCSETLENSÉG KÉT HALOTTAL NAGYILONDA KÖZELÉBEN. Kolozsvár. Saját tud. Nagyilonda vasútállomása közelében súlyos vasuti szerencsétlenség történt. A 4156-os számú személyvonat összeütközött a 4577-es számú tehervonattal. A szerencsétlenségnek két halottja és számos sebesült áldozata van. A sebesülteket a dési kórházban vették ápolás alá.

Zürichi zárlat. Párizs 11.75 egyegyed, London 20.77, Newyork 243 ötnyelcad, Brüsszel 75.37 fél, Milánó 23.34, Amszterdam 235.45, Berlin 178, Prága 15.12 fél, Varsó 83.50, Belgrád 10, Bucuresti 325.

Tízéves találkozó, Székelyudvarhely. Saját tud. A székelyudvarhelyi római katolikus főgimnázium 1929-ben végzett növendékei most gyűltek össze tízéves találkozójukra. A találkozó a vendiákok közül megjelentek: Asztalos Odón, Csiki József, ifj. Dobos Ferenc dr., Egyed István, Florian László, Miklós Sándor, Molnar Lajos, Nagy Sándor, Simó András és Szabó Bálint. A vendiákok először Te Deumra és szentmisén vettek részt, amelyet Szabó Bálint vendiák-pap mondott. Azután Koszort helyeztek Tamás Albert igazgató, Spanyol Pál tanár és Mihály József elhunyt társuk sírjára Majd az Alma Mater köszöntötték. A hála érzelmeit Szabó Bálint rótta le, az üdvözlést dr. Boga Lajos igazgató fogadta. Este kedélyes összejövetel volt, amelyen tovább fűzték az emlékezés szálait, szeretettel emlékezve meg volt tanáraikról.

SULYOS TÁRSASGÉPKOCSI SZERENCSETLENSÉG NAGYBÁNYA ÉS HOSSZUFALU KÖZÖTT. Nagybánya. Saját tud. Kedden este súlyos kimeneteli gépkocsiszerencsétlenség történt a Nagybánya és Hosszufalu közötti útvonalon. A menetrendszerű CFR gépkocsi utasokkal telve, rendes sebességgel hajtott Nagybánya felé, amikor egyszerre a gépkocsi utasai megdöbbenne vették észre, hogy a kormánykerék a vezető kezében hirtelen fölugrik és oly súlyosan meblévágja a vezetőt, hogy az eszméletlenül bukik le üléséről. A vezető nélkül maradt hatalmas gépkocsi néhány pillanatig még ide-oda cikázva utant a sikonóg utasokkal, majd beleborult az úmenti mély árokba. A kocsi összetört és az utasok valamennyien kisebb, vagy súlyosabb sérüléseket szenvedtek. Legsúlyosabb az állapot egy Jakabovics és egy Weinberger nevű kereskedőnek. A sebesültek száma 12. A sérülteket előbb Hosszufaluba, majd a kihívott segélyautóval Nagybányára szállították.

MEGTÖRTÉNTÉK AZ ELŐKÉSZÜLETEK A SEGESVÁRI PETŐFI EMLÉKÜNNEPÉLYRE. Segesvárról jelentik: Július 31-én lesz 90 éve, hogy Petőfi Sándor a legnagyobb magyar költő, a szabadság és a szerelem halhatatlan nevű énekes Segesvár közelében a fehéregyházi sikon életét és vérért áldozta azért a szent eszméért, amelyért egész életében küzdött. Kegyeletes ünnepe ez a nap nemcsak az irodalomnak, nemcsak a történelemnek, hanem ünnepe minden magyarnak és még inkább ünnepe az erdélyi magyarságnak, hiszen itt Erdélyben emelkedik a fehéregyházi sikon annak a közös sírnak a dombja, amelyben Petőfi csontjai porlanak. Kegyelettel zárandokol ezen a napon az erdélyi magyarság a fehéregyházi Petőfi emlékműhöz és bizonylón az idei évfordulón az eddigi éveknél nagyobb számban keresik fel ezt a helyet, hiszen a kilencven esztendő jubiláris szint ad az idej megemlékezésnek. A Segesvári Magyar Kaszinó, amely az ünnepélyt rendezti egész Erdély és Bánság magyarságát hívja és várja Segesvárra. A vendégek olcsó elszállásolásáról és ellátásáról is gondoskodás történik. Mint értesülünk a segesvári Petőfi ünnepélyre több társasutazást is rendeznek, azonban a Kaszinó vezetősége kéri a vendégeket, hogy egyéni utazás esetén is jelentsék be lehetőleg előre részvételüket, hogy számukra megfelelő szállásról és helyről gondoskodhassanak.

Az állatorvosi kar védőintézkedéseivel sikerült megmenteni Csik megye állatállományát. Csikszereida. Saját tud. Csik megye gonosan, nagy szakértelemmel irányított állategészségügyi szolgálata szigorú felhívást intézett a gazdatársadalomhoz, hogy állataik megbetegedését haladéktalanul jelentsék be. Abból származik ugyanis mindig a súlyosabb baj, hogy a gazdák eltitkolják a ragadó állatbetegségek felcúpját. Legtöbb esetben a vészely akkor jut az illetékes állategészségügyi hatóságokhoz, amikor már súlyos állatkárok történtek. Vogel Jakab vármegyei állategészségügyi főfelügyelőtől kapott információk szerint a megye mintegy tízezer községében állapítottak meg ragályos száj- és körömfájást, amely azonban rohamosan terjed. Szerencsére a betegség aránylag könnyű befolyásu, rendszerint öt nap alatt véget ér. Ehullás csupán a borjuállományban volt, nem jelentékeny számban. A betegség terjedésének megakadályozása céljából több állatvásárt lezártak. A Gyergyóbékason a környéken észlelt lépene és sercegűszök betegséget az állatorvosi kar hatalmas munkájával sikerült elfojtani, úgy hogy a megye állategészségügyében kedvező fordulat várható.

Nagyváradai Iparosok Hitelszövetkezet Temetkezési Egyesülete értesíti az „A” csoportjának tagjait, hogy Dratler Adolfné, özv. Beke Józsefné és Stagl Kálmán (525, 526, 527-ik) tagunk meghalt. Ezért az esedékessé vált 10, illetve 11 lel minden egyes tag által befizetendő az egyesület pénztárába vagy a pénzbeszedőknek. Az emlékség.

Márton Aron erdélyi római katolikus püspök szentelte fel Gyergyóújfaluban a hősök emlékoszlopát

Csikszereida. Saját tud. Nagy ünnepe volt Gyergyóújfalunak, ennek a szép székely községnek: a napokban szentelte fel Márton Aron erdélyi római katolikus püspök a világháborúban hősi halált halt községbeli katonák emlékművét. A hatalmas emlékoszlop, mely természetből művészi kivitelben készült, mintegy kétszáz hősi halott nevét tünteti fel márványtáblán. A felavatási szertartást Márton Aron püspök, László Ignác főesperes és Rácz Vince plébános, valamint több környékbeli pap segédletével végezte. Mélyen meghatotta a főpásztor a hősi halottakra vonatkozó emlékezés: lélekben visszazárt a vérvizataros időkbe, amikor még ő is frontarcosként, főhadnagyi rangban minden pillanatban szembenézett a halállal. Hálásan sugárzott arcáról a köszönet a Gondviselés iránt, mely nemcsak hogy megmentette életét, hanem népe élére magas méltóságba állította. Nem lehetett mély megindultság nélkül látni Márton Aron püspököt és a kíséretében lévő László Ignác főesperest és Rácz Vince plébánost, akik szintén katonatiszti minőségben harcoltak végig a világháborút és most elhalt vitéz testvéreik előtt Isten szolgálóként emlékeznek róluk és esdik le az örök nyugalomra. Különben az emlékmű avatása napjára ünnepi díszet öltött a falu, ünnepeit a lakosság is: színpompás szöttebe, fehér harisnyába, fekete mellény és kabátba öltözött, székely nők és férfiak álltak körül a hősi emlékművet. Az emlékműnél beszédet mondott Bányász Sándor, a község egyik legtekintélyesebb vezetője, bírtokos, Rácz Vince plébános. Márton Aron püspök is beszélt az ősök tiszteletéről, a hősökkel szemben való kegyeletről és azt a nagy igazságot hangoztatta, hogy az ősök és hősök tiszteletéből alakul ki a mult emlékei: a jövő. Itt említjük meg, hogy ez a harmadik hősi emlékmű a kilenc gyergyói községben. Első volt Kilyénfalva, második Gyergyócsomafalva és most következett Gyergyóújfalu, melyet, reméljük, a többi községek is követni fognak.

A SZABADTÉRI JÁTEKOK IDEJÉN LEPLEZIK LE MÓRA FERENC SZEGEDI SZOBRÁT. Szegedről jelentik: Móra Ferenc, az évekket ezelőtt elhunyt kiváló író szobrát felállították a szegedi múzeum előtt, az író hajdani dolgozószobájának ablaka alatt. A fehér márvány mellszobor mellékalakja egy markáns öreg halász, aki hálóval a kezében a Tiszát figyeli. A szobor leleplezése az eddigi tervek szerint ünnepélyes külsőségek között a szegedi szabadtéri játékok idején fog megtörténni.

Meghalt a lugosi rablótámadás áldozata, Temesvár. Saját tudósítónktól. Jeleztettük, hogy Lugoson ismeretlen parasztember látogatott el Blaskó György timár üzletébe, vásárlás ürügye alatt és hét kézzurással leterítette a timár 16 éves leányát. Ezután kifosztotta a pénztárt. A súlyosan sebesült nő több napi ézenvedés után most a kórházban belehalt sérüléseibe.

Alibit igazolt a magyarorszéki rablótámadás gyanúsítottja. Néhány nappal ezelőtt beszámoltunk arról a rablótámadási kísérletről, amelyet Magyarországon követtek el az ottani főjegyző, Moga Aurél ellen. Megirtuk azt is, hogy a nyomozás eredményének alapján letartóztattak a közégben egy Rohan Ioan nevű álmérnököt, akit azzal gyanúsítottak, hogy ő követte el a rablótámadást. Az álmérnök azonban — mint most értesülünk — alibit igazolt a kérdéses éjszakáról és bebizonyította, hogy Bucurestiben volt és csak a támadás után négy nappal érkezett Csekére. Az álmérnököt mindezek ellenére nem bocsátották szabadon, mert ha a rablótámadásban nem is bűnös, több széhhámosságot bizonyítottak reá.

Szolgáltatós gyógyszertárak Nagyváradon:

Csütörtökön Nagyváradon a következő gyógyszer-tárak tartanak szolgálatot:
Korona, Str. Ciorogariu No. 1. Telefon 13-76.
Szent István, Str. General Holban.
Aranyas, Piața Unirii No. 6. Telefon 25-74.
Orangyal, Str. Alexandri.
Oroszlán, Piața Mihai Viteazul 14. Telefon 23-35.

Belehalt sérüléseibe a halmi-i bíró, aki ellen bombamerénylet követtek el

Halmiból jelentik: A hivatalos sajtóiroda jelentése szerint Halmiban halálos bombamerénylet követtek el R u s u Teofil községi bíró ellen. A bíró feleségének távollétében egyedül aludt lakásukban. Hajnali 3 és 4 óra között egy ismeretlen egyén behatolt a bíró hálószobájába, ott közvetlenül a villanykapcsoló alá egy kézigránát helyezett el, megrántotta a gránát gyújtószírnórját és elmenekült. A gránát 50 másodperc múlva izótatos detonációval felrobbant és a robbanás ereje összetörte a szoba berendezését és még a falakat is megrepesztette. R u s u Teofil a légnomás kidobta ágyából és a gránátszilánkok betörték a koponyáját, míg az egyik szilánk kezefejét roncsolta össze és tőből letépte egyik ujját. R u s u erejének végső megfeszítésével kitárgyolt a folyosóra, de ott összeesett. A környékeltek megrémülve riadtak fel a robbanás hangjára. Főlébredt az udvarban lakó községi állatorvos is és ő részesítette első segélyben a

vérében fekvő bírót. Azonnal értesítették a csendőrséget, majd a szatmári ügyészséget, míg Rusut súlyos állapotban szállították a szatmári kórházba. A bíró házat csendőrkordon vette körül. Szatmárról maga a vezetőügyész érkezett meg a vizsgálóbíró és az állambiztonsági hivatal főnökének kíséretében. Az eddigi nyomozás adatai szerint a bombamerénylet tettesének három bűntársa is volt. Megállapították azt is, hogy a bírónak több adósa volt, akiktől a napokban is visszakövetelt pénzt. Valószínű ezért, hogy az egyik adósa bosszúból követte el a merényletet. A tetteseknek egyébként nyomavesztett.

Szatmárról jelentik: R u s u Teofil, a halmi merénylet áldozata a kórházban, anélkül, hogy magához tért volna, kiszervezett. Halálát koponyaalapi törés okozta. Dr T a t a r u Coriolan királyi helytartó a halálhír vétele után, részvét-táviratot küldött a bíró családjának és táviratában a legelősebben elítéli a merényletet.

Százötvenezer vagonot tesz ki az ország búzakiviteli feleslege

Közgyűlést tartott a Gabonaexportőrök Szövetsége

Röviden már megemlékeztünk Cornăteanu miniszternek a képviselőházban mondott beszédéről. Az alábbiakban visszatérünk a beszédre és annak néhány érdekesebb részletét ismertetjük:

A miniszter többek között kijelentette, hogy **négymillió hektáron termelt ebben az esztendőben búza.** Ha csak hektáronként ezer kilogrammos átlagot veszünk, megállapítható, hogy az idei búzatermésünk 400 ezer vagonot tesz ki, amihez még hozzá kell adnunk a múlt évről eladatlanul maradt 50 ezer vagonos mennyiséget. Ilyen körülmények között az ország kiviteli feleslege 150 ezer vagonra becsülhető. Mivel a Bánságban egy hektáron több terem meg, mint ezer kilogramm, nem lehetetlen, hogy a kiviteli feleslegünk nagyobb lesz 150 ezer vagonnál.

Kijelentette a miniszter, hogy a Nemzeti Bank által rendelkezésre bocsátott kétmilliárd leivel a Nemzeti Szövetkezeti Intézet utján 100 ezer vagon búza felvásárlását akarják eszközölni azokon a helyeken, ahol a búza árának csökkenésétől kellene tartani.

Bejelentette a miniszter, hogy a kormány meg akarja akadályozni a mezőgazdasági birtokok felaprózását és 3-4 vagy 5 hektáron akarják majd megállapítani az egységeket. Közölte a miniszter, hogy 3 millió 200 ezer parasztgazdaság közel 2 millió 500 ezer hektáron aluli. Ezeket átlagban 1.86 hektár a megművelhető föld.

Itt emlékeztünk meg róla, hogy a Gabonaexportőrök Szövetsége Bucurestiben közgyűlést tartott, amelyen E. M. Brancovici elnök olvasta fel az évi jelentést. Az évi jelentésben közölte, hogy az elmúlt esztendőben a gabonakivitel 635 ezer tonnával kevesebbet tett ki, mint az 1937-es évben. Ez a csökkenés azzal magyarázható, hogy a legtöbb exportáló, sőt a legtöbb importáló államban is szokatlanul nagy volt a termés. Ugyancsak ez a körülmény idézte elő azt is, hogy a világpiacon árakban is csökkenés állott be.

Az utóbbi négy hónapban a kivitel a kormány kedvező és hathatós intézkedéseinek következtében felélénkült.

Életbelép a búza minimális ára

Sescioreanu, a módosított gabonaértékesítési törvénytervezet előadója ismertette az alsóházban a törvénytervezet pontjait, majd szavazásra került a sor és a golyóval való szavazás eredményében 118 szavazattal 2 ellenében megszavazták a törvénytervezet első szakaszát, amely úgy szól, hogy a törvény életbeléptetésének napjától kezdve prémiumot fizetnek.

A 75 kilogrammos, 3 százalékos idegen anyagot tartalmazó búza 10 tonnás vagononkénti árát ab feladó állomás 42 ezer leiben állapítják meg. Szeptemberben ezer leiel emelkedik, október és novemberben 3 ezer leiel emelkedik a prémiumos gabona vagononkénti ára, míg januárban ismét visszaállítják a 42 ezer leies gabonaárát. A 75 ki-

logrammál könnyebb vagy nehezebb búzánál, amely 3 százalékos idegen anyagot tartalmaz, a törvényben megjelölt ár egy százalékkal csökkenthető, illetve emelhető, aszerint, hogy hány százalékkal több, illetve kevesebb idegen anyagot tartalmaz.

A törvény második pontja értelmében a Nemzeti Bank felhatalmazást kap, hogy létesítsen gabonavásárlási szövet két milliárd lei alaptőkével.

Pályázati hirdetés

A marosvásárhelyi római katolikus tanítóképző igazgatósága pályázatot hirdet az 1939-40-ik iskolai évre 6 ingyenes helyre. Pályázhatnak a gimnázium IV. osztályát jó eredménnyel végzett azon növendékek, akik a szükséges korhatárt át nem lépték, testileg jól fejlettek, egészségesek és zenei hallásuk fejlett. Előnyben részesülnek a földműves családból származó fiúk. Kéréseiket legkésőbb 1939. augusztus hó 25-ig okmányokkal felszerelve küldjék a tanítóképző igazgatósága címére (Scoală Normală rom. cat. de băieți. Târgu-Mures). Választ kéréseikre csak a felvételi vizsgák letétele után kapnak.)

Indiából nyugtalanságokról érkeznek hírek. Ez a kép Bombay egyik főútján készült, ahol egy hindu tüntető tömeget az angol rendőrség megtámadott és szétszórta. Képünk az összecsapás nyomán megrongált kövezetet és kidőlt villanypóznákat mutatja.

* Az urológiai megbetegedések kezelésében reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz a gyomorbelesatornát kitisztítja és az emésztést előmozdítja. Kérdezze meg orvosát!

P. 36, a szőke dáma és egy „titkos” levél kalandos története

Bonyolult és zavaros kémkedési per a hadbíró előtt

Temesvárról jelentik: Három évvel ezelőtt Mártonosi János öbessenyői, asztalossegéd megszökött a sorozás elől és elhagyta az ország területét. Később visszatért és önként jelentkezett a katonai hatóságoknál, amelyek hathavi fogházbüntetésre ítélték. A büntetés kitöltése előtt Mártonosi ismét kerekelt oldott és magával vitte külföldre Otenas Ferenc nevű ismerősét, egy resicai legényt, aki ugyancsak sor alá került volna.

Külföldön Otenast elfogták, míg Mártonosi újból visszatért az országba és jelentkezett a hatóságoknál. Ekkor már letartóztatták és kétszeres szökés címén indult ellene eljárás. Közben azonban hazatért Otenas is, aki elmondotta a katonai hatóságoknak, hogy Mártonosi egy szomszédos állam javára folytatott kémkedést és most is azért tért haza, hogy újabb megfigyeléseket végezhessen. Otenas adatai alapján vallatásra fogták Mártonosit, aki valóban beismerte, hogy kémkedésre kapott megbízást és részletesen előadta, hogy mi lett volna a feladata. Előadta többek között azt is, hogy egy feltűnő szépségű kémnőtől, akit csak P. 36 alatt ismert, egy titkoszatos tartalmu levelet kapott azzal a megbízással, hogy azt kézbesítse ki Hirt Sándor temesvári lakosnak. Ezt a megbízást végre is hajtotta.

Mártonosi vallomása alapján letartóztatták Hirtet is, bár az váltig tagadta, hogy szerepe volna a kémkedési ügyben. Hathavi vizsgálati fogság után tegnap tárgyalta ügyüket a katonai törvényszék. Kihallgatása során Mártonosi visszavonta régebbi beismerő vallomását és ártatlanságát hangoztatta. Hirt kijelentette, hogy valóban kapott egy levelet, azt azonban külföldi hölgyismerőse küldte és kizárólag magántermészetű közlések voltak benne. A tanuként kihallgatott Otenas viszont fenntartotta előbbi állításait, amelyek szerint Mártonosi valóban kémzolgálatot végzett és erről külföldön alkalma volt meggyőződni, sőt közvetlen megbízóját is megnevezte.

A vádlottak védelmében ifj. Lintia Liviu dr és Baruta Petre dr ügyvédek előadták, hogy az egész kémtörténet Mártonosi fantáziájában született meg, aki kalandorregényben hasonló történetet olvasott. Hirt ártatlansága különben is nyilvánvaló, mert az említett levél nem tartalmazott semmi olyan közleményt, ami túllépte volna a magánjellegű közlemények határát. A katonai ügyész viszont mindkét vádlott példás megbüntetését kérte, a bizonyítékokat kielégítőnek találta. A katonai törvényszék hosszas tanácskozás után Mártonosit öt évi fegyházra ítélte, Hirtet pedig felmentette. A vád alól. Mártonosi semmisségi panaszt jelentett be.

Színes pósta

*
CIVILBEN IS MEGKÜLÖNBÖZTETHETŐK
A TERRITORIÁLIS HADERŐ TAGJAI

Londonból jelentik: A hadügyminiszterium és a területiális szövetség felszólította a területiális haderő összes tagjait, hogy rangra való különbség nélkül állandóan viseljék a polgári életben a haderő jelvényét, ezzel is kimutatva: mennyire áthatja az egész nemzetet a területiális mozgalom és hogy tudja meg a közönség, ki teljesíti a haza iránti kötelességét. A jelvény „T. A.” (Territorial Association) kezdőbetűk stilizált rajzát mutatja, a kör alakú foglalatot az angol királyi címer díszíti. Az első két aranyból készült díszpéldányt VI. György király és Erzsébet királyné kapták, akik területiális ezredek tulajdonosai.

*
NÉGYSZÖGLETES TOJÁS, ÁRAMVONALAS
PULYKA, TÖMÉNY DINNYE

Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok földművelésügyi miniszteriumának kísérleti állomása hosszú kutatás után megvalósította a négyszögletes tojás almát. A tyukok mérszében szegény táplálékot kapnak, ennek következtében majdnem teljesen héjatlant tojást tojnak; ezt aztán négyszögletes öntőformába sajtoltva, kéregképző anyaggal vonják be. A négyszögletes tojás könnyebben csomagolható és szállítható és alkalmasabb a kereskedelmi forgalomra. Ugyancsak sikerült a kísérleti állomásnak hosszabb keresztezés útján „áramvonalas pulykát” kitenyészteni, amelynek rövid nyaka és lábai és laposabb mellcsontjai vannak, ezért könnyebben belefér az amerikai átlagházartás kis sütőjébe. Másik amerikai vívmány a „tömény dinnye”, orosz és ázsiai dinnyefajok keresztezéséből kitermelt magas cukortartalmú, de apró alakú dinnye, amely a legkisebb hűtőszekrényben is elfér.

*
A BUDAPESTI SZOBROK STATISZTIKÁJA

A budapesti szobrokról készített statisztika szerint a fővárosban jelenleg 202 szobor és díszkút van, az emléktáblák száma 156. A szobrokkal lassan benépesülő fővárosban elinte csak szentek szobraival találkozunk, a XVIII. század végén 13, egy évszázaddal később pedig 53 szobra volt Budapestenek. A szobroknak egyharmadát négy gócpontja van, a Vár, az Országháza környéke, a Múzeum kert és a Városliget. Leggazdagabb szobrokból az I. kerület, ahol 43 szobor áll.

*
A SZÁZESZTENDŐS CLUB VÉGE

Melbourneból írják: A Port Philip Nepean nevű kijáratánál, Melbourne város eredeti helyén ma egy jelentéktelen külvárosban áll egy régi sárga ház, amelynek kopott külseje a leggazdagabb, legősibb ausztráliai földbirtokosok tanyája volt immár száz esztendő óta. A klubot meg annak a Flinders nevű felfedezőnek a fia alapította, aki 1798-ban megkerülte Tasmaniát. Flinders fia az ausztráliai szárazföldön végzett nagyjelentőségű kutatásokat és később Stuart-tal társult, vele együtt felfedezte a Darling és Murray folyamok vidékét 1830 körül. Azóta kötelességüknek vélték az ausztráliai gazdagok, hogy az egyesületet minden erejükkel támogassák. Csak hosszú utanjárással és tekintélyes összegű alapítványokkal lehetett valaki a klub tagja, úgy hogy a háznak közel félmillió font vagyona volt. A Clipper Club az utóbbi évtizedekben jóformán a tudományos akadémiát pótolta a legifjabb földrészen, mert valamennyi expedíciót innen támogatták anyagilag. 1930-ban már csak öt, négy évvel később két és azóta egyetlen tagja volt a klubnak. Ezévi március 20-án ez az egyetlen tag is meghalt, a vagyont az államra hagyományozta és végrendeletében kikötötte, hogy az egyesület nem vehet fel többé tagot. Egyébként sem volt, aki a tagfelvétel dolgában intézkedjék: a nagymulti klub, amely annyi nagy embert látott öblös karosszékeiben, megszünt tehát és házát egy gyapjúkereskedő vásárolta meg. A bútorokat és könyvtárat azonban a melbournei múzeumban helyezték el.

*
JAPAN PIZSAMÁBAN ALSZANAK
A SZUDÁNI ANGOL KATONÁK

Londonból jelentik: Az egyik képviselő megkérdezte a hadügyminisztert, tud-e róla, hogy a hadsereg bizonyos külföldön szolgáló egységeinek katonái japán gyártmányú pizsamákat kaptak és hajlandó-e gondoskodni, hogy a katonaság ezentúl csak angol pizsamákban aludja át magát. Hora Belia hadügyminiszter: Katonáink mindent csak angol gyártmányú pizsamákban térnek nyugovóra, kivéve Szudánt, ahol japán pizsamákat hordanak. Ezt az esetet is meg fogjuk vizsgálni. Hannah képviselő: Tudja-e a miniszter, hogy szudáni katonáink japán pizsamái álmatlan éjszakákat okoznak a lancashirei iparnak? A miniszter: Talán megtaláljuk a megfelelő alternatívát.

A pénzügyminiszter a jogtalan adóárverések ellen

Figyelmeztetés arra, hogy jogerős jogcím nélkül ne tűzzenek ki ingóárverést. Biztosítani kell az ingatlanárverések eredményességét

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszterium megállapítja, hogy míg egyes adóhivatások jogerős végrehajtási cím nélkül árverést tűznek ki, máshol az ingatlanárveréseket évekig halasztják és végül is sikertelen ingatlanárverést tartanak. Egy most megjelent miniszteri körrendelet ennek leszegezése mellett felhívja az adóhivatások figyelmét arra, hogy mindkét eset veszélyezteti az adóbehajtás komolyságát.

Végrehajtási jogcím nélkül — írja a körrendelet — nem lehet foglalni és a pénzügyigazgatóságokat ilyen eljárásért a miniszter személyükben teszi felelőssé és utasítja, hogy az illető tisztviselő ellen fegyelmi eljárást tegyen. Ami az ingóárveréseket illeti, a körrendelet figyelmezteti a pénzügyigazgatóságokat arra, hogy amennyiben a végrehajtási jogcím nem jogerős, alkalmazzanak a pénzügyi eljárási törvény 139. szakasza szerint biztosítási végrehajtást és ne tűzzenek ki árverést.

Az ingatlanárverések elhalasztásának egyik oka a körrendelet szerint, hogy igen magasban állapítják meg a kikiáltási árat. Erre vonatkozólag áll az, hogy a kikiáltási ár nem lehet magasabb városokban a bérérték tizszeresénél, falvaknál annak nyolcszorosánál. A pénzügyigazgató azonban a pénzügyi eljárási törvény 108. és 112. szakaszai alapján kisebb kikiáltási árat is állapíthat meg. Az árverés megtarthatóságáról a rendelet így intézkedik: A kényszerárverésekre kerülő ingatlanok kikiáltási ára városokban a jogerősen megállapított bérjövődélem tizszerese, falvakban a nyolcszorosa. Egyes esetekben a pénzügyigazgató ennél 25 százalékkal alacsonyabb kikiáltási árat állapíthat meg. Ha az első árverésen a kikiáltási árért nem akad vevő, a második árverésre a kikiáltási ár 25 százalékkal csökkenthető. Ha a második árverésen sem akad ajánlattevő, úgy az aktákat döntésre fel kell küldeni a pénzügyminisztériumba.

Ujabb legelőfoglalás történt a csikmadarasi közbirtokosság terhére

Magas hatósági személyek intézkedésének, sőt karhatalomnak is ellenszegülnek a gyergyóbékásiak

Csikszereda. Saját tud. Sorozatosan, több ízben is beszámoltunk arról a legelő- és erdőfoglalásokról, melyeket Gyergyóbékás és Békásszoros lakossága egy és fél év óta a vagyonszétosztásnak magántulajdonát képező erdő- és legelőbirtokai ellen követ el.

Megírtuk, hogy már három ízben járt a helyszínen miniszteri vezérfelügyelő, Fánóiu személyében, aki megállapította, hogy a gyergyóbékásiak birtokháborítási megdöbbenések, megengedhetlenek és azokat a törvényesség nevében azonnal meg kell szüntetni. A békásiak mindhárom alkalomkor írásban kötelezték magukat, hogy a törvényes birtoklást visszaállítják, kivonulnak nyájikkal, csordáikkal a jogtalanul elfoglalt területekről, de ennek sohasem tettek eleget. Sőt, a kivételesen karhatalom eltávolítása után, ismét kivertek és fejszékkel, kaszákkal kihajtották a csordát és pásztoraikat. Ez a színjáték már többször megismétlődött és csak az ellentábor fegyelmességének lehet köszönni, hogy véres, borzalmas birtokvillongás nem kezdődött.

Az illetékes gyergyói vagyonszétosztó vezetői tehetetlenségükkel természetesen bírói útra terelték az ügyet és az még most is folyik végtelenségbe nyúló elhanyagolásokkal, miután a békásiak gondoskodnak minden tárgyalási határnapra, hogy újabb halasztási indítványt terjesszenek elő, a perköltések százezeire növelésével a pertindító birtokosságok terhére.

Ezenkívül a gyergyói közös gazdálkodásra tömörült birtokosok a Nemzeti Ujjászületési Arcvonal magyar parlamenti csoportjához is beadványt intéztek és feltarták a tarthatatlan sérelmeket. A Népközösség vezetőségének hivatalos jelentése szerint is, Cornăteanu földművelésügyi miniszter a leghatározottabb formában utasította az erdő- és gazdasági hivatalokat, hogy egész hatósági súlyukkal lépjenek fel a birtokháborítókkal szemben, mert egy — az állam — nem engedhető meg hasonló erőszakosság senki részéről. A Népközösség vezetői erre a kérdést természetesen elintézték vették. Múltbeli tapasztalatok állottak azonban rendelkezésükre, mely szerint egy kedvező megoldást kilátásba helyező rendelkezés sajnos nem jelent még eredményes elintéztést. Dr Kovács Károly ügyvéd, képviselő megmondhatja, mennyi közigazgatási, sőt bírósági intézkedést is sikerült kiharcolni Gárbulíji Ioan és társai, szintén békási birtokfoglalók ellen. — annak végrehajtása azonban mintegy kilenc év óta ma sem sikerült.

Cornăteanu földművelésügyi miniszter rendelkezésére július első napjaiban kiszállt Băcanu erdő-

gondnok, a megyei gazdasági hivatal vezetője, nagyobb karhatalommal a vitatott erdő- és legelőbirtok területére, a gyergyószentmiklósi közbirtokosság 440 holdat kitevő „Lapos” nevezetű havasára és arra a napra megidézte az összes mindkétrészbeli feleket. Az erdőmérnök felolvasta és megmagyarázta a miniszteri rendelkezés tartalmát, melyet a többszáz főnyi békásiak — amint eddig is csináltak — elfogadtak. Mikor a kivonulás azonnali kötelezettségét vette jegyzőkönyvre az erdőmérnök — egyik békási birtokos bujtogatására és izgatására a tömeg ismét megtagadta a birtokbaadást és olyan fenyegetőleg lépett fel az elégtelen számban kivonult karhatalmi közegek szemelátára, a bizottsággal szemben, hogy annak tagjai jobbnak látták visszavonulni, a kérdés rendezése nélkül.

Băcanu erdőmérnök természetesen eredménytelen kiszállásukról jelentést készített és azt beterjesztette Drimba József alezredes-megyeifőnökhöz, aki többször befolyt személyesen is az ügy tisztázása és békés elintézésébe. De jóakarátú intervenciója mindeztideig eredménytelen maradt és a megyefőnök ismételt megdöbbenéssel vette tudomásul a már izgatásig fajult törvénytelen birtokfoglalás körülményeit. Azonnal intézkedett, hogy az izgatott földbirtokos és társai ellen magántulajdon elleni izgatás és lázítás ellen induljon eljárás. Egyben táviratilag jelentette a közigazgatási életben szokatlan — a békásiak — tünetekre valló esetet Cornăteanu földművelésügyi miniszternek azzal, hogy ezeket a túlkapásokat és a hatóságokat is kijátszó fellépéseket most már minisztertanácsi határozat útján is akadályozza meg, mert a sérelmes ügyben alig lehet már a felelősséget vállalni. Azt is jelentette a jóakarátú megyefőnök, hogy a birtokában megháborított lakosság Ofécséigéhez kíván fordulni a törvényesség visszaállítására érdekében, ami természetesen a hatóságokra kedvezőtlenül hatna.

Miközben ezek a jóakarátú intézkedések történnek megértést, békét és rendet szolgáló törekvésekkel: a gyergyóbékásiak ismét újabb megszállást hajtottak végre. Csikmadaras „Szolok” nevű havasi legelőjét foglalták el ismét és jól bevált módszereikkel többszáz hold terjedelemben.

Mit tehetett a Horváth József elnöke alatt álló legelőtársulat vezetősége? Ismét, mint a többi szervezet vezetősége: dr Pitner Árpád ügyvéd útján táviratilag fordult a földművelésügyi miniszterhez a törvénytelen megakadályozása céljából. Egyszerre kezdődött újra az öröknélküli „circulus vitiosus” — törvényesség keresése minden illetékes fórum megkeresésével, sőt bírósági beavatkozásokkal.

Albert István

LEGUJABB

Eredményesen befejeződtek az angol-román kereskedelmi tárgyalások

Otmillió font kiviteli kölcsön Romániának. — Kétmillió mázsa román búza felvásárlása

Londonból jelentik: A hat hét óta tartó angol-román kereskedelmi tárgyalások — a Daily Telegraph értesülése szerint — szerdán befejeződtek és még a nap folyamán sor kerül az új egyezmény megkötésére, úgy hogy a bizottság este már vissza is utazhat Bucureslibe.

A lap értesülése szerint a megegyezés elsősorban annak az ötmillió fontos export-kölcsönnek a felhasználására vonatkozik, amelyet az angol kormány a román kormány rendelkezésére bocsát. Ezenkívül szó van kétmillió mázsa román búza felvásárlásáról is.

Az Erdélyi Egyházmegyei Igazgatótanács július havi gyűlése

Igazgatóváltás a brassói római katolikus főgimnáziumnál

Kolozsvár. Saját tudósítónk. Az Erdélyi Római Katolikus Egyházmegyei Igazgatótanács szerdán délelőtt tartotta meg rendes havi gyűlését, Márton Aron püspök és Gyárfás Elemér szenátor, világi elnök vezetése alatt. A gyűlésen résztvett még: Sándor Imre püspöki helynök, dr. Inczedy-Johsman Ödön világi alelnök, továbbá Zomora Dániel, Szélyes Dénes, gróf Beldi Kálmán, dr. Betegh Miklós, dr. Jelen Gyula, dr. Bilinszky Lajos, P. Sándor Vitális, dr. György Lajos, dr. Kovács Károly, dr. Bartha Ignác igazgatótanácsosok, dr. Boga Alajos előadó, P. János Béla titkár, Adorján Károly főtanfelügyelő és dr. Nagy László jogtanácsos.

Az igazgatótanács ülésén Gyárfás Elemér dr. világi elnök üdvözölte Sándor Imre püspöki helynököt, ebbe a tisztségbe való meghívása alkalmából. Az ülésen bejelentették az egyházmegye középiskolai tanári karában beállott változásokat. A brassói római katolikus főgimnázium eddigi

igazgatója, Kolozsváry-Sillye Béla az új tanévtől kezdve nyugdíjba vonul. Helyébe dr. Wild József kolozsvári főgimnáziumi tanárt nevezték ki a brassói főgimnázium igazgatójává.

Megnyugvással értesült az igazgatótanács a Semmitószéknek arról a döntéséről, amelynek értelmében a hitvallásos iskolák tanerőit az állam nyelvének kellő nemtudása miatt nem lehet állásból eltávolítani, hanem az illető tanerőt az államnyelv tökéletes megtanulása céljából minden esetben nyelvi tanfolyamra kell utasítani.

Az ülés végén Márton Aron püspök a csikszederai nagygyűlés szép sikeréről beszélt és köszönetet mondott az Erdélyi Katolikus Népszövetségnek a nagygyűlés példás szervezéséért és rendezéséért. Megelégedéssel emlékezett meg a csiki székelyek impozáns részvételéről és arról az öntudatos katolikus magatartásról, amelyet a nagygyűlésen tanúsítottak.

A szovjet-kormány újabb katonai egyezmények megkötését követeli

Francia vezérkari megbízott utazik Moszkvába a kérdéssről való tárgyalásra

Párizsból jelentik: A szerda reggeli francia lapok úgy tudják, hogy Moszkva további követelésekkel állt elő. A szovjet-kormány ma már azt is követeli, hogy a szerződő hatalmak előzetesen kössenek katonai egyezményeket Lengyelországgal, Romániával és Törökországgal. A lapok megállapítják, hogy a jelek szerint Párizs és London már ezt a követelést is el akarja fogadni.

A félhivatalos Petit Parisien már azt is jelenti, hogy egy francia vezérkari tiszt a közeljövőben Moszkvába utazik, hogy ebben a kérdésben érintkezésbe lépjen a szovjet vezérkarral. A Journal megjegyzi, hogy a legújabb szovjet követeléseket bizonyos államok nehezen fogadhatják el.

Külföldi hadosztályok szervezése Franciaországban

Párizsból jelentik: Kedden este nyilvánosságra hozták azokat az intézkedéseket, amelyek megállapítják, hogy minden 18-40 éves idegen, aki szabályszerű engedéllyel tartózkodik

Franciaországban, felvehető a francia hadsereg kötelékébe. Háború esetén különleges külföldi hadosztályokat állítanak fel.

Olaszország Dél-tiroli katonai és politikai okokból kiutasítja a külföldieket

Rómából jelentik: A francia lapok szerint az olasz külügyminisztériumban a külföldi diplomáciai karnak azt a felvilágosítást adták adél-tiroli külföldiek kiutasításáról, hogy az intézkedés katonai és politikai okokból történik és minden külföldre vonatkozik.

Az angol légi haderő látogatása a szövetséges országokban

Londonból jelentik: Az angol légi haderő 12 bombavető raja, mely kedden Franciaország felett végzett távrepülési gyakorlatot, a közeljövőben más szövetséges országba is ellátogat és a legközelebbi időpontban Lengyelországban tesz látogatást.

Kolozsvár közelében lezuhant három repülőgép és a gépek pilótái szörnyethaltak

— A belügyminisztérium hivatalos jelentése a szerencsétlenségről —

Kolozsvár. Saját tud. A lég- és tengerészetiügyi minisztérium hivatalos jelentése szerint kedden, július 11-én három repülőgép szállott fel a Kolozsvár melletti repülőtérről. A repülőgépek Kolozsvártól mintegy negyven kilométer távolságra, északra, kedvezőtlen légköri viszonyok közé kerültek és lezuhantak. A gépek összetörték és a gépek vezetői meghaltak.

Kiosseivanoff bolgár miniszterelnök hazaérkezett

Megelégedéssel nyilatkozott németországi és jugoszláv utjáról

Szófiából jelentik: Kiosseivanoff bolgár miniszterelnök berlini látogatásáról kedden este visszaérkezett Szófiába. A miniszterelnököt a pályaudvaron ünnepélyesen fogadják. Megjelentek fogadtatására a kormány tagjai, a jelenleg Szófiában tartózkodó jugoszláv testnevelésügyi miniszter, a német és jugoszláv ügyvivő, az olasz követ, a bolgár vezérkari főnök és sokan mások.

Kiosseivanoff a sajtó képviselői előtt élénk megelégedését fejezte ki azért a meleg fogadtatásért, amelyben a német kormány részesítette. Epügy megelégedéssel nyilatkozott a Pál, jugoszláv kormányzóhercegnél történt kihallgatásáról, valamint azokról a baráti tárgyalásokról, amelyeket Markovics jugoszláv külügyminiszterrel többször egymásután folytatott.

SÜLYOS MUNKÁSSZERENCSETLENSÉG

NAGYBÁNYAN. Saját tud. Súlyos munkásszerencsétlenség történt kedden a Phönix-gyárban. Bud Miklós 37 éves családos munkás gyérensággal telt edényt akart átvinni a gyár egyik helyiségéből a másikba. Utközben megbotlott és oly szerencsétlenül esett el, hogy a hatalmas edény kényszerű magára öntötte. A veszedelmes folyadék a szerencsétlen munkás testéről helyenkint pillanatok alatt a csontig lemarta a húst. Reménytelen állapotban szállították a nagybányai munkáskórházba.

Apróhirdetések

Lakás

szavanként 3 lei

Kiadó

2 szobás, fürdőszobás, kertés lakás, Nagyvárad, Ciordas-u. 46. sz.

Kiadó

1 szobás konyhás, gangos lakás. Nagyvárad, Str. Axente Sever 13.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Eladó

egy jó karban levő nagy csónak. Nagyvárad, Str. Saguna 7.

Komplett

hálószoba, elutazás miatt sürgősen eladó. Nagyvárad, Str. Tichindeal 13.

Befözni való

kajszin barack, fáról szedve, 1 kg 12 lei. Nagyvárad, Tache Ionescu-utca 24.

Eladó

400 [-] öl nagyságu szőlőskert, gyümölcsösrel és téglá lakással. Nagyvárad, Str. Rasputilor 9. szám (Aranyoldal.)

Eladó

3+1 hálózati rádió, fürdőkád, Oradea, Str. Stefan cel Mare 17.

Eladó

fűszerüzletberendezés. Nagyvárad, Cal. Victoriei 43.

Allást keces

szavanként 1 lei

Nevelőnőnek

menne urilány. Nagy Éva, Aiud-Nagyenyed, Str. Vánatorilor 2.

Allást nyec

szavanként 2 lei

Női konfekció

munkában gyakorlott leányokat felvesz Szabó Lajos, Nagyvárad, Gh. Lázár-utca 3. szám.